

Atenționare Finanțarea politice în 2019 înregistrează cel mai scăzut nivel de raportare financiară la CEC, comparativ cu 2014-2018

Lacune legislative nesoluționate, cheltuieli neraportate în valoare de circa 19,02 mln. lei, dar și cel mai scăzut nivel de raportare *financiară a partidelor politice la CEC*, sunt unele dintre cele mai relevante constatări făcute de Asociația Promo-LEX în urma monitorizării civice a finanțelor partidelor politice pentru anul 2019.



Promo-
LEX
atențio
nează
asupra
nivelul
ui
scăzut
de
raporta
re
*financi
ară a
partide
lor*

În premieră din 2014 Promo-LEX a constatat în acest an, o rată atât de scăzută, de prezentare la CEC a rapoartelor anuale privind gestiunea financiară a partidelor. Doar 19 partide (43%) politice au raportat în termen, un partid a depășit termenul și 26 de formațiuni politice nu au prezentat rapoarte până la data de 7 mai 2020.

În context, Asociația Promo-LEX a ținut cont de specificul stării de urgență în Republica Moldova. Totuși, a constatat lipsa unei atitudini proactive și transparente a CEC-ului în gestionarea subiectului atenționării partidelor, prezentării, recepționării și publicării rapoartelor financiare în condiții de situație excepțională.

Modificări revoluționare a cadrului legal, dar unele lacune legislative rămân nesoluționate

În anul 2019 cadrul legal privind finanțarea partidelor politice a suferit ample modificări în vederea îmbunătățirii acestuia: reducerea sumei donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice – de la 200 și 400 la 6 și, respectiv, 12 salarii medii pe economie pentru anul respectiv; au fost permise donațiile din partea conaționalilor din afara țării, în mărimea a 3 salarii medii pe economie anual; pentru funcționarii publici și persoanele cu funcții de demnitate publică a fost instituit un plafon special la un maxim de 10% din venitul anual al acestora etc.

În pofida acestor îmbunătățiri legislative substanțiale, rămânem îngrijorați vizavi de lacunele nesoluționate încă. Ele se referă la lipsa de transparență prin nepublicarea informațiilor primare ale donatorilor partidelor politice și vulnerabilitățile pe care le implică ascunderea acestor date. O altă rezervă rămâne a fi controlul și supravegherea defectuoasă de către CEC, a finanțării partidelor politice.

Venit
uri
și
chelt
uieli
rapor
tate



Conform rapoartelor anuale prezentate la CEC, din cele 20 de formațiuni politice vizate, 16 au indicat venituri în sumă de 70 028 301 lei și un total al soldului inițial pe contul partidului la 1 ianuarie 2019, de 33 453 572 lei. Quantumul cheltuielilor raportate fiind de 94 119 778 lei, cu un sold final la 31 decembrie 2019, de 9 362 096 lei. Celelalte 4 partide care au prezentat rapoartele financiare nu au indicat venituri și cheltuieli.

Privitor la structura veniturilor declarate la CEC, constatăm că principala sursă de finanțare a partidelor în 2019 au constituit subvențiile de la bugetul de stat (39%). Alte surse importante fiind cotizațiile de membru (32%), donațiile persoanelor fizice (18%) și donațiile din partea persoanelor juridice (11%).

Fundațiile de caritate continuă să promoveze partidele politice și liderii acestora

Potrivit monitorizării civice realizată de Promo-LEX, în anul 2019, 17 partide politice, vizibile în spațiul public de monitori, au desfășurat cel puțin 2 936 de activități

promoționale și evenimente.

Activitățile fundațiilor de caritate nu au lipsit nici în 2019, astfel, au fost observate trei fundații de caritate, și un SRL, prin intermediul cărora s-a făcut promovare politică indirectă pentru partidele asociate: Fundația lui Vlad Plahotniuc „EDELWEISS” asociată PDM, Fundația de binefacere „Din suflet” asociată cu PSRM și Președintele Igor Dodon, dar și SRL Magazine Sociale / Asociația “Pentru Orhei” asociată cu PPȘ, Fundația „Renato Usatîi” asociată PN.

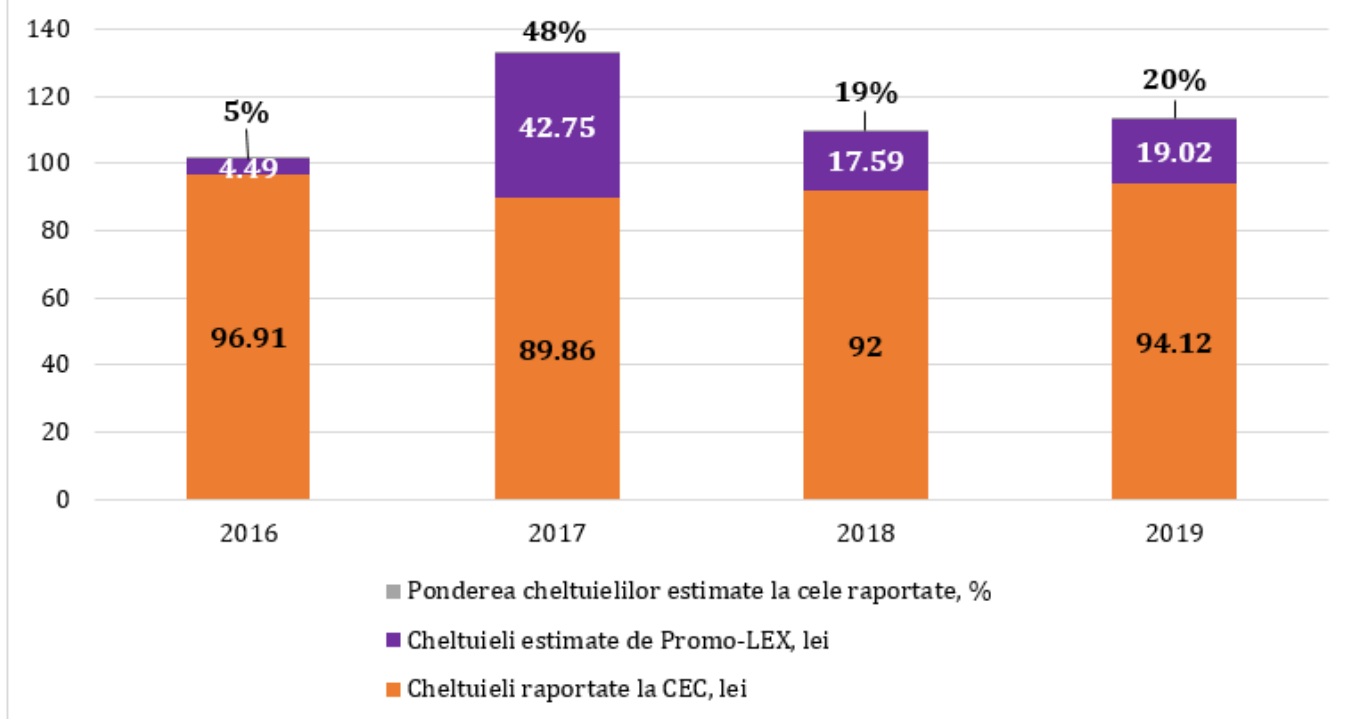
Cheltuielile estimate pentru aceste activități sunt de cel puțin 2 701 460 lei. Nici un partid asociat celor 4 entități menționate mai sus nu a raportat costuri aferente activității de promovare obținută în rezultatul activităților de caritate.

Estimarea cheltuielilor neraportate

Asociația Promo-LEX a constatat neraportarea tuturor cheltuielilor din partea a 17 partide politice în cuantum total de 19 021 373 lei. Tradițional, cea mai netransparentă categorie de cheltuieli, rămâne a fi pentru evenimente publice (9 044 424 lei).

Estimările cheltuielilor pentru sedii și personal la fel arată discrepante, prin urmare, batem alarma în privința necesității stringente de verificare a datelor din rapoartele anuale/semestriale privind gestiunea financiară a partidelor politice, în privința corespunderii situației financiare la situația reală.

Dinamica cheltuielilor estimate de Promo-LEX vs cheltuielile raportate la CEC pentru anii 2016 - 2019, mln. lei/%



Începând cu anul 2016 și până în anul 2019, monitorizarea civică a Promo-LEX, a demonstrat discrepanțe mari între situațiile financiare raportate la CEC și situațiile financiare estimate de Asociație. Astfel, în anul 2016, cheltuielile estimate ca fiind neraportate au fost de 4,49 mln lei, în anul 2017 – 42,75 mln lei, în anul 2018 – 17,59 mln. lei iar în anul 2019 – 19,02 mln. lei. În continuare, menționăm că nivelul cheltuielilor estimate (19,02 mln. lei) raportat la nivelul celor declarate oficial la CEC (94,12 mln. lei) atinge 20%. Cea mai mare pondere de cheltuieli nedeclarate partidele au atins-o în anul 2017, când aceasta a fost de 48%. A se vedea graficul de mai jos.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

** Raportul " Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2019" este realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în Raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de*

vedere al finanțatorilor.

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md